

Instytut Pamięci Narodowej

<http://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/47146,Promocja-przygotowanej-w-Krakowie-ksiazki-o-Departamencie-IV-MSW-Przystanek-Hist.html>
2018-10-17, 20:58

Promocja przygotowanej w Krakowie książki o Departamencie IV MSW – Przystanek Historia IPN w Warszawie, 14 lutego 2018

W Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Warszawie (ul. Marszałkowska 21/25) odbędzie się 14 lutego (godz. 17.30) promocja książki „Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989”, opublikowanej przez krakowski oddział IPN. Rozmowę z dr. hab. Filipem Musiałem i dr. Adamem Dziurokiem, redaktorami tomu, poprowadzi Jan Ruman, redaktor naczelny „Biuletynu IPN”.

Departament IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych powstał kilka lat po Październiku, kiedy oficjalnie potępiono brutalne metody zwalczania przeciwników politycznych, w tym Kościoła katolickiego. Porzucenie brutalnych metod nie oznaczało wszakże pogodzenia się komunistów z silną pozycją Kościoła w polskim społeczeństwie. Przeciwnie – tę pozycję należało w maksymalnym stopniu osłabić. I chociaż zrezygnowano ze środków „twardych”, jak aresztowania czy wyroki karne, to kontynuowano używanie środków „miękkich”: szantaż i ułatwianie kariery, zdobywanie „informacji wyprzedzających” i dezintegracja w szeregach kleru.

Stratedzy PZPR słusznie zakładali, że najważniejszym ideologicznym przeciwnikiem komunizmu w Polsce jest Kościół katolicki. A konsekwencją tego twierdzenia była polityka „kontroli operacyjnej” przez Służbę Bezpieczeństwa (tym właśnie zajmował się Departament IV) – niezależnie od całej gamy działań jawnych, realizowanych przez Urząd do Spraw Wyznań, Główny Urząd Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk i inne wyspecjalizowane agendy administracji.

Lektura tomu zrobi wrażenie nawet na tych Czytelnikach, którzy mają wysoką świadomość opresyjności systemu komunistycznego. Zgromadzone w nim dokumenty pokazują rozległość oddziaływania władzy na Kościół metodami operacyjnymi. Od działalności punktów katechetycznych i udziału polskich biskupów w Soborze (w połowie lat 60.), poprzez ruch oazowy, wizytę abpa Casarolego w Polsce (w połowie lat 70.), aż po konsekwencje wyboru Jana Pawła II, w postaci zaangażowania Kościoła w obchody Tysiąclecia Chrztu Rusi (1988 r.). Dopiero ta panorama daje adekwatne wyobrażenie o skali i treści antykościelnej polityki PZPR po 1956 r., a więc w łagodnej fazie komunizmu.

Instrukcje, wytyczne, pisma
Departamentu IV Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989.
Wybór dokumentów

Avalon

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
CENTRALA IV DEPARTAMENTU

PRZYSTANEK
HISTORIA
Centrum Edukacyjne IPN im. Józefa Kuryły

zapraszają na promocję książki:

***Instrukcje, wytyczne,
pisma Departamentu IV Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989***

Udział wezmą:
dr hab. Adam Dziurok
dr hab. Filip Musiał

Prowadzenie:
Jan Ruman

---

14 lutego 2018
środa, godz. 17:30

WSTĘP WOLNY

Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN

ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa | tel. (22) 576 30 16 | www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia